

A ocupat mai multe funcții de conducere, iar la moment este procuror pentru misiuni speciale – un interviu cu Roman Eremciuc, procuror din cadrul Procuraturii Generale

Povestea acestui procuror începe cu visul unui tânăr, inspirat de dorința oamenilor de a-și găsi dreptatea. Determinarea și parcursul său profesional, de la primele zile de studii la Academia „Ștefan cel Mare” până la funcția actuală de procuror pentru misiuni speciale, reflectă o carieră construită pe principii solide și o dorință neobosită de a contribui la înfăptuirea justiției. În interviul următor, el vorbește despre lecțiile învățate în funcțiile de conducere, provocările funcției actuale și viziunea sa pentru viitorul Procuraturii din Republica Moldova.

Ce v-a determinat să alegeți cariera de procuror și cum a evoluat parcursul Dvs. profesional până în prezent?

Factorii care m-au determinat să devin procuror se trag încă din tinerețe. Fiind născut într-un raion din nordul țării, deseori auzeam cum cetățenii discutau între ei și citez, spuneau că: „unica salvare va fi depunerea unei plângeri la procuratură să se facă dreptate”. Fiind un adolescent energetic, am decis să trec o școală mai dură la Academia „Ștefan cel Mare”. Doi ani de cazarmă m-au pregătit și fizic și teoretic foarte bine. După absolvire, eram cu gândul și speranța că o să devin procuror. În anul 2005, am fost angajat ca ofițer de urmărire penală la Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției, de pe atunci. Acum e CNA. Am activat în această funcție până în 2007, când am promovat concursul și am fost transferat în funcția de procuror stagiar în Procuratura sectorului Râșcani a municipiului Chișinău. Și iată, din 2007, mi-am început cariera de procuror. În 2009 am fost transferat în Secția conducere a urmăririi penale în organele centrale ale Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Vamal din cadrul Procuraturii Generale, unde am activat până în anul 2012. În 2012 am participat la un concurs pe care l-am câștigat și am fost numit în funcția de adjunct al Procurorului-șef al Procuraturii sectorului Botanica – prima funcție de conducere pe care am deținut-o. Ulterior, din anul 2014, timp de un an, am exercitat interimatul funcției de șef al Procuraturii de transport. În 2017, după reorganizarea procuraturilor din municipiul Chișinău și fuzionării acestor procuraturi într-o procuratură unică - Procuratura municipiului Chișinău, au fost create oficiile teritoriale. În 2017, iarăși participând la un concurs, am fost numit ca adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Centru. În această funcție am activat 5 ani și după expirarea mandatului, potrivit legislației, mi-am ales o funcție vacantă în cadrul Procuraturii Generale, și anume, procuror pentru misiuni speciale, pe care o exercit până în prezent.

Ați menționat că ați activat în calitate de procuror-șef. Care sunt cele mai importante lecții pe care le-ați învățat în această calitate?

Poetul grec Agathon spunea că un conducător trebuie să țină cont de trei reguli: să nu uite că conduce oamenii, să nu uite să conducă după lege și să nu uite că nu conduce veșnic. Aceste reguli au pus baza activității mele de

conducător. Trebuie să ținem cont de faptul că subalternii sunt oameni, sunt specialiști, dar au și familii. Trebuie să ne comportăm echitabil cu ei, dar totodată, trebuie să fie și o regulă impusă în activitatea de zi cu zi.

Puteți descrie un caz din carieră care v-a marcat în mod deosebit și ce învățăminte ați tras din el?

Procurorii pentru misiuni speciale reprezintă o subdiviziune a Procuraturii Generale, care se supune direct Procurorului General și, potrivit Regulamentului Procuraturii, are anumite atribuții - mai exact examinarea sesizărilor, proceselor penale, dosarelor penale de o importanță majoră. În prezent, am în gestiune mai multe cauze penale de acest fel, pe care eu personal efectuez acțiuni de urmărire penală, și am stabilit că, din păcate, unii colegi, în cadrul exercitării obligațiilor de serviciu, cu mai mulți ani în urmă, au admis abuzuri, care au condus la faptul că unele victime, nici până în prezent nu sunt restabilite în drepturi, suferind nu doar ele, dar și rudele apropiate. Cazuri de acest gen mă impulsionează să efectuez un spectru larg de acțiuni de urmărire penală, iar victimele, care la acel moment credeau că justiție nu există, să înțeleagă, că ea de fapt este și procurorul are capacitatea de a pune un punct puternic asupra ilegalităților.

„Cazuri de acest gen mă impulsionează să efectuez un spectru larg de acțiuni de urmărire penală, iar victimele care la acel moment credeau că justiție nu există, să înțeleagă, că ea de fapt este și procurorul are capacitatea de a pune un punct puternic asupra ilegalităților.”

Ați început a menționa, dar aș vrea să detaliați. Cum diferă responsabilitățile unui procuror pe misiuni speciale de cele ale unui procuror obișnuit?

Când am fost numit în această funcție, care este de fapt ca orice altă funcție de execuție din cadrul Procuraturii Generale, am observat că plângerile/procese penale sunt destul de complicate față de cele din teritoriu. Totodată, potrivit Regulamentului Procuraturii, procurorii pentru misiuni speciale elaborează actele procesuale din numele Procurorului General, deci este o responsabilitate imensă, atunci când studiezi un dosar și urmează să elaborezi o ordonanță din numele Procurorului General. Ea trebuie să fie realizată la un nivel înalt, să corespundă atât din punct de vedere tehnic cât și procesual, tuturor exigențelor legii.

Pe lângă aceste dificultăți, care sunt provocările pe care le întâmpinați în această funcție?

„noi suntem obligați să exercităm atribuțiile de serviciu într-un mod impecabil, ca să nu apară contestații sau plângeri”

Cred că asta și este provocarea, atunci când Procurorul General are încredere într-un procuror pentru misiuni speciale și noi suntem obligați să exercităm atribuțiile de serviciu într-un mod impecabil, ca să nu apară contestații sau plângeri. De asemenea, deseori verificăm legalitatea unor decizii adoptate de colegii noștri, iarăși, în ordine ierarhică, trebuie să pregătim note informative, trebuie să aducem la cunoștință Procurorului General despre unele neajunsuri, curențe care le depistăm în cadrul urmăririi penale. Asociez acest proces cu o balanță: pe de o parte stau colegii noștri care ceva încalcă, pe de altă parte, Procurorul General, care solicită să fim corecți, independenți și imparțiali. Este greu, dar suntem obiectivi.

Care sunt tipurile de cazuri pe care le gestionați cel mai frecvent în calitate de procuror pe misiuni speciale?

Plângerile justițiabililor în privința acțiunilor procurorilor, judecătorilor, conducătorilor unor instituții de drept... alte cazuri care sunt mediatizate. Uneori apar plângeri în privința procurorilor, care în viziunea petiționarilor sunt părtinitori și atunci intervenim noi, procurorii pe misiuni speciale. Preluăm noi examinarea.

Cât de întemeiate au fost aceste plângeri? Au fost situații în care ați sesizat organele de autoadministrare a procurorilor sau judecătorilor pentru a interveni cu sancțiuni disciplinare?

Da, cu regret sunt și așa cazuri. Atunci când în cadrul verificării unor procese penale sau cauze penale, stabilim că urmărirea penală este tergiversată sau nu s-au făcut anumite acțiuni de urmărire penală la timp, atunci sesizăm și Consiliul Superior al Procurorilor asupra oportunității intervenirii cu sancțiuni disciplinare.

Cum luați decizii în cazurile complexe pe care le gestionați?

Bună întrebare. Întotdeauna când adopt o decizie mă strădui să mă pun în locul ambelor părți, atât a victimelor/părților vătămate, cât și a bănuiților/invinuiților, pentru a stabili realitatea obiectivă. Deseori este dificil de a adopta o decizie pentru că, în unele cazuri există presiunea mass-media, presiunea publică și toți vor o decizie în favoarea sa, dar tot procurorul trebuie să adopte decizia, iar cineva până la urmă trebuie să rămână nemulțumit. Mă strădui să analizez atent probele, fiecare declarație, ca să fie adoptată o soluție legală și o să mă simt cu sufletul împăcat că decizia este corectă.

„Întotdeauna când adopt o decizie mă strădui să mă pun în locul ambelor părți, atât a victimelor/părților vătămate, cât și a bănuiților/invinuiților, pentru a stabili realitatea obiectivă.”

Ce părere aveți despre reformele actuale din sistemul de justiție?

Eu chiar am făcut o retrospectivă a modificărilor din Codul penal și Codul de procedură penală și pot să dau greș în anumite cifre, dar din câte îmi amintesc, în anul 2024, Codul penal a fost modificat de 11 ori și Codul de procedură penală de 9 ori... sau invers... Eu ca procuror nu reușesc să le țin urma. Da, eu le studiez, dar nu este îndeajuns să fie studiate, ele trebuie analizate, interpretate și aplicate în practică. În ultima perioadă se produc prea multe reforme, dar ele nu sunt prea eficiente, după mine. Reforma trebuie să fie inițiată de instituția care are nevoie de ea. Dacă avem nevoie să schimbăm Legea cu privire la Procuratură sau un articol din Codul penal, Codul de procedură penală sau altă lege ce ține de justiție, schimbarea ar trebui să vină de la organele cu competență în domeniu... de la procurorii care aplică legea... e bine să fie implicați și teoreticieni în proces, e un lucru firesc, dar inițiativa și ideile de bază trebuie să pornească de la practicieni. Ei văd problema reală. Consider că inițiativele de modificări legislative care vin de la practicieni vor permite adoptarea unor legi cu adevărat bune.

Ce măsuri considerați necesare pentru prevenirea corupției în sistemul de justiție?

Dacă e să ne referim la sistemul procuraturii, cred că ar fi binevenită acordarea mai multor garanții sociale procurorilor, un salariu decent care să permită unui procuror să închirieze o locuință, să procure un apartament, să poată întreține familia. Cred că acest lucru e primordial.

Al doilea factor cred că este controlul mai strict din partea conducerii Procuraturii Generale în ceea ce ține de aducerea la cunoștință subalternilor despre fenomenul corupției, consecințele acesteia. Un fel de profilaxie. Nu știu dacă acum în teritoriu se mai practică. Când activam eu în calitate de procuror-șef, o dată în săptămână făceam lecții de pregătire profesională, unde vorbeam subalternilor despre faptele de corupție, răspunderea penală și alte consecințe ale acestui flagel.

De ani buni cumulați funcția de procuror cu cea de formator. Ce v-a determinat să practicați și activitatea didactică?

Sunt formator la Academia de poliție „Ștefan cel Mare”, unde și mi-am făcut studiile, după cum am menționat. Vorbind cu un fost profesor de al meu, mi-a spus că polițiștii, înainte de a activa de facto în funcțiile pe care le ocupă prin concurs, sunt îndreptați la cursuri de dezvoltare profesională la Academie, și mi-a spus că au nevoie de un practician, care să explice atât teoria, dar mai mult partea practică la instruire. Am acceptat această oportunitate care mi s-a oferit și deja de aproape 4 ani sunt formator. Să știți că e un lucru foarte benefic. Mulți studenți teoria o cunosc, dar când încearcă să o aplice în practică, se întâmplă mari dificultăți și iată chiar mâine

am lecții și astăzi mi-am pregătit niște spețe din teorie și practică. Este util ca procurorii să exercite și activități didactice, căci ei cunosc atât aspecte de urmărire penală, cât și cele de reprezentare a acuzării de stat în instanța de judecată, ceea ce ofițerii de urmărire penală nu cunosc. Studenții sunt captivați, atunci când le povestești despre anumite sentințe de condamnare, sentințe de achitare. Le explici când se consideră că urmărirea penală a fost efectuată slab și situațiile în care persoana poate fi achitată din cauza unor greșeli de procedură.

Recent ați susținut teza de doctor în drept cu tematica „Eroarea în dreptul penal”. De ce ați ales această tematică?

Da. Am susținut, să spunem așa, următoarea etapă a tezei de doctor. Consiliul Științific de Specialitate mi-a acordat titlul de doctor în drept la subiectul „Eroarea în dreptul penal”, dar urmează încă o etapă. Dosarul a fost expedit la ANACEC pentru a fi confirmat titlul de doctor. Aștept rezultatele. Sper să fie bine. Referitor la subiectul tezei, am studiat mult legislația română. Instituția erorii în dreptul penal, în Codul penal al României este prevăzută și este aplicată și în practică. La noi, instituția dată nu există. În doctrină se vorbește despre eroare în dreptul penal, ca fiind asimilată circumstanțelor care exclud urmărirea penală. Și anume, doctrina spune că eroarea se comite în latura subiectivă a infracțiunii, deci în intenția persoanei. După mine, este un subiect foarte interesant și chiar am propus și în Codul penal al Republicii Moldova să fie introdusă noțiunea de eroare de drept.

Aveți o experiență bogată în funcțiile de procuror executor, procuror-adjunct, procuror-șef. Care sunt valorile care v-au ghidat și vă ghidează, la moment, în activitate?

În primul rând, sunt o persoană principială și pentru mine corectitudinea este o valoare supremă. Mă strădui să fiu corect în toate acțiunile, toate faptele mele și recomand și altor procurori să se ghideze de această valoare.

„Curajul este extrem de important în activitatea unui procuror.”

Trebuie să fii corect, competent și curajos. Din păcate, în urma ultimelor reforme în justiție, procurorii au pierdut curajul. Nu au curajul de a adopta soluții pe cauze penale de rezonanță, cauze mediatizate, cauze pe care parvin mai multe plângeri. Curajul este extrem de important în activitatea unui procuror.

Ați vorbit despre pierderea curajului de către procurori. Cum considerați, procedura vetting-ului reprezintă unul din motive ?

Cu regret așa este. Procedura de vetting inhibă procurorii în sine și îi sperie să adopte anumite decizii. Atunci când unei persoane nu îi convine decizia unui procuror, încearcă să pună presiune asupra procurorului prin intermediul mass-mediei, diferitor canale de „Telegram” și așa mai departe. Procurorul este nevoit să târăgăneze adoptarea deciziei și să aștepte, probabil, să îi fie retras dosarul și transmis altui coleg. Toate acestea din cauza reformei și a vetting-ului. Și vă mai spun altceva, sunt expert în anumite proiecte internaționale ce țin de trafic ilicit de arme de foc și incidente legate de materiale chimice, radiologice, radioactive și nucleare. În acest context, am avut foarte multe deplasări în Albania, anume în acea perioadă când urma și la noi să fie modificată Legea cu privire la Procuratură și să avem legile ce reglementează vetting-ul, prevetting-ul etc. În Tirana, Albania am discutat cu niște deputați de acolo și i-am întrebat viziunea lor asupra preluării de către Republica Moldova a procedurii vetting-ului și prevetting-ului. Mi s-a spus că dacă se va adopta o lege dură, atunci se va bloca activitatea sistemului judecătoresc și Procuraturii pe zeci de ani înainte, așa cum s-a întâmplat în Albania. După mine, legea este prea aspră. Vedem și valul de demisii al judecătorilor și unor procurori. Dacă așa o să fie în continuare, sistemul poate rămâne fără specialiști cu experiență.

Dacă un procuror este integru, de ce ar trebui să îi fie frică de o asemenea procedură?

Ce înseamnă procuror integru? Procuror care nu ia mită, corect? Pentru asta avem organe de drept, competente de a investiga cazurile de corupție, pentru a fi pornită urmărirea penală și pedepsit procurorul. Dar pentru faptul

că cu 15 ani în urmă procurorul nu și-a dus o evidență financiară pentru că nimeni nu i-a cerut asta, dar acum se cere, nu mi se pare corect să îl pedepsim acum. Iată dacă ar fi introdusă o lege nouă, care să indice clar că, începând cu ziua de astăzi, pentru fiecare venit și cheltuială trebuie să duci răspundere, atunci fiecare procuror trebuie să ducă evidență. Eu, de exemplu nu am dus așa evidență și mi s-ar părea imposibil să conving comisia de anumite lucruri. Eu consider că ar trebui să fie altfel. Să fie trasate anumite condiții și, în baza acestora, să mergem înainte, dar nu să stabilim ce a fost în trecut. Eu am privit practic toate interviurile colegilor, atât ale procurorilor, cât și ale judecătorilor. Sunt niște întrebări foarte dificile. La așa tip de întrebări nu cred că aş putea răspunde nici eu, nici părinții mei, nici socrii mei, nici rudele mele. Sunt de acord că s-ar putea adopta o lege specială în acest sens, dar trebuie să fie una mai blândă, mai așezată.

Ce sfaturi aveți pentru tinerii procurori care aspiră la funcții de conducere?

La funcții de conducere? Vreau să vă spun că a fi șef în ziua de azi este extrem de greu. Ca să devii conducător, trebuie să fii pregătit teoretic și practic, deoarece atunci când vine la tine subalternul cu o întrebare și tu nu poți să îi răspunzi, tu nu mai poți fi considerat un conducător și pierzi din autoritate. Le recomand tinerilor să studieze sîrguincios, să fie corecți, să aibă caracter, verticalitate și să își poată asuma adoptarea deciziilor.

Cum vedeți viitorul Procuraturii Republicii Moldova?

Dacă noi procurorii o să fim competenți și o să ne exercităm atribuțiile de serviciu în mod legal, corect, atunci Procuratura are viitor și noi putem împreună schimba ceva... schimba în așa fel ca societatea, justițiabilii să recapete încredere în Procuratură. Și cum am spus și la început, să vadă în Procuratură o speranță, o instituție care poate într-adevăr să le facă dreptate.

24 decembrie 2024